

PATVIRTINTA
Vilkaviškio r. Gižų Kazimiero Baršausko
mokyklos-daugiafunkcio centro direktoriaus
2021 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. 73 V

TURIZMO RENGINIŲ IR PAMOKŲ KITOJE ERDVĖJE (UŽ CENTRO RIBŲ) ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Turizmo renginių ir pamokų kitoje erdvėje (už centro ribų) organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarka) reglamentuoja renginių organizavimą, vykdymą, laiduoja renginiuose dalyvaujančių vaikų saugumą ir racionalų ir tikslingą mokinio krepšelio lėšų, skirtų pažintinei veiklai, panaudojimą.

2. Mokinių grupės naudojasi centrai priklausančiu transportu.

3. Tvarka taikoma visiems organizuojamiems turistiniams ir edukaciniais renginiams.

4. Tvarkoje vartojamos sąvokos:

ekskursija – trumpiau kaip parą trunkantis turistinių objektų lankymas nustatytu maršrutu ugdymo tikslais, kurį vykdo gidas arba mokytojas;

gidas – asmuo, kuris suteikia specialią informaciją apie lankomus muziejus, meno galerijas, gamtos, kultūros, mokslo, parodų ar kitus objektus arba vietas;

išvyka – organizuotas mokinių grupių keliavimas į numatytą turizmo objektą panaudojant transporto priemones;

turizmo renginio vadovas – asmuo, turintis tinkamą pasirengimą, organizuojantis pasiruošimą turizmo renginiui ir jam vadovaujantis;

varžybos – organizuotas mokinių (jų grupių) rungtyniavimas ugdymo tikslais;

žygis – įvairios trukmės ugdymo tikslais organizuotas keliavimas nustatytu maršrutu pėsčiomis ar naudojant įvairias priemones;

renginys – varžybos, olimpiados, konkursai;

edukacinė išvyka – tai keliavimas į edukacinę užsiėmimą, kurį veda mokytojas ar edukacinės programos vadovas.

II. RENGINIŲ TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR PRINCIPAI

5. Renginio tikslas – ugdyti mokinių dalykines ir bendrąsias kompetencijas, formuoti vertybines nuostatas.

6. Organizuojant renginius keliama šie uždaviniai:

6.1. pažinti socialinę, gamtinę, kultūrinę aplinką, jos raidą (savo gyvenamąją vietovę, regioną, šalį);

6.2. gerbti ir toleruoti įvairių kultūrų, socialinių ir amžiaus grupių žmones, kitokią kultūrą; ugdytis tarpkultūrinio bendravimo gebėjimus;

6.3. ugdyti gebėjimą pritaikyti įgytą patirtį naujose situacijose;

6.4. ugdytis gebėjimą tinkamai bendrauti ir bendradarbiauti, sėkmingai komunikuoti.

III. RENGINIŲ ORGANIZAVIMAS

7. Renginiai organizuojami išnaudojant Kultūros paso, teritorijos, kurioje yra centras, teikiamas galimybes, palaipsniui pereinant prie savivaldybės, apskrities ar šalies pažintinių objektų.

8. Lėšos, skirtos mokinių pažintinei veiklai, naudojamos apmokėti už:

- 8.1. mokinių dalyvavimą kitų švietimo teikėjų organizuojamuose pažintinėse edukacinėse programose ir projektuose;
- 8.2. bilietus į pažintinius objektus;
- 8.3. mokinių ir juos lydinčių asmenų kelionės (transporto) į pažintinius objektus išlaidas;
- 8.4. gido paslaugas.

IV. PROGRAMOS

9. Renginio programą rengia atsakingas mokytojas pagal nustatytą formą **(1 priedas)**, derina su direktoriaus pavaduotoju ugdymui.

V. SAUGUMO UŽTIKRINIMAS

- 10. Atsakingas vadovas prieš vykdamas į renginį praveda instruktažus mokiniams apie saugų elgesį **(2 priedas)**. Supažindina grupės narius su pirmosios pagalbos teikimu ir naudojimusi pirmosios pagalbos vaistinėle, saugaus eismo taisyklėmis, aplinkosaugos, priešgaisrinės saugos bei maudymosi reikalavimais. Mokiniai pasirašo žurnale **(3 priedas)**.
- 11. Vaikai, nepriskirti pagrindinei medicininei fizinio pajėgumo grupei arba turintys specialiųjų ugdymo(si) poreikių, dviejų dienų ir ilgiau trunkančiuose renginiuose gali dalyvauti tik su gydytojo leidimu.
- 12. Vykstant į renginį iki 15 mokinių grupei, skiriamas 1 lydintis pedagoginis darbuotojas, turintis vaikų turizmo renginių vadovo pažymėjimą.
- 13. Vykstant į renginį daugiau nei 15 mokinių grupei, skiriami 2 lydintys pedagoginiai darbuotojai, turintys vaikų turizmo renginių vadovo pažymėjimą.

VI. FINANSAVIMAS

- 14. Lėšos pažintinei veiklai yra skiriamos iš mokinio krepšelio ir Kultūros paso:
- 14.1. Vilkaviškio rajono ribose visų klasių ir ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo grupių vaikai gali vykti į renginius nemokamai;
- 14.2. per metus po vieną išvyką mokytojas gali organizuoti ir į kitas Lietuvos vietas: iki 150 km atstumas apmokamas iš MK lėšų, daugiau negu 150 km – skirtumą sumoka užsakovas.
- 15. Jeigu organizuojamas daugiau nei vienas renginys per metus, už kurą mokiniai moka patys. Į kasą įnešama reikiama suma pinigų.
- 16. Ūkvedys apskaičiuoja, kokią sumą pinigų reikia įnešti į kasą vadovaudamasis tą dieną galiojančiomis kuro kainomis ir nustatytomis kuro normomis.
- 17. Išlaidos padengiamos pateikus finansininkui sąskaitą-faktūrą.

VII. ATSAKOMYBĖ

- 18. Už techniškai tvarkingą transporto priemonę atsako ūkvedys ir vairuotojas.
- 19. Finansininkas atsako už savalaikį lėšų pervedimą.
- 20. Renginio vadovas atsako už renginio vykdymą bei mokinių saugumą.
- 21. Direktoriaus pavaduotojas ugdymui atsako už renginių programų tikslingumą.
- 22. Centro vadovas atsako už sėkmingą tvarkos įgyvendinimą.

SUDERINTA

Vilkaviškio r. Gižų Kazimiero Baršausko
Mokyklos-daugiafunkcio centro tarybos
posėdžio 2021 m. birželio 23 d.
protoliniu nutarimu
(protokolo Nr. 3)

**TURISTINIO AR EDUKACINIO
RENGINIO PROGRAMOS
STRUKTŪRINĖS DALYS**

1. Tema
2. Tikslai (ko siekiame, tikslas orientuotas į pagrindinį renginio rezultatą).
3. Uždaviniai (uždaviniai formuoja procedūras, kurias reikės atlikti renginio pasiruošimo metu ir paties renginio eigoje tam, kad įgyvendinti renginio tikslą.
4. Metodai.
5. Forma.
6. Laikas.
7. Turinys.
8. Priemonės.
9. Atskaitomybė.

DALYVAUJANČIŲ MOKINIŲ SĄRAŠAS

Maršrutas

Data

Eil. Nr.	Mokinio vardas, pavardė	Klasė	Adresas	Tėvų(globėjų. rūpintojų) telefono numeris

Turistinio renginio vadovas (-ai)
(parašas)

(vardas, pavardė)

PĖSČIŲJŲ ELGESIO GATVĖJE INSTRUKCIJA

1. Pėstieji privalo eiti šaligatviais arba pėsčiųjų takais dešine puse, o kur jų nėra – kelkraščiu. Jeigu šaligatvio, pėsčiųjų tako, kelkraščio nėra arba jais eiti negalima, leidžiama eiti viena eile važiuojamosios dalies pakraščiu, tik reikia būti atsargiam.
2. Kelkraščiu arba važiuojamosios dalies pakraščiu einantys pėstieji turi eiti prieš transporto priemonių važiavimo kryptį. Keliuose su skiriamąja juosta pėstiesiems neleidžiama eiti skiriamąja juosta arba greta jos važiuojamosios dalies pakraščiu.
3. Organizuota žmonių grupė turi eiti kolona dešine važiuojamosios dalies puse ne daugiau kaip 4 eilėmis. Kolonos priekyje ir gale iš kairės pusės turi eiti palydovai su ryškiaspalvėmis vėliavėlėmis, o tamsoje arba esant blogam matomumui – su uždegtais žibintais: priekyje baltos spalvos, gale – raudonos.
4. Vaikų iki 16 metų grupę leidžiama vesti tik šaligatviais ar pėsčiųjų takais, o kur jų nėra - ir kelkraščiu, bet tik šviesoje ir lydimą ne mažiau kaip 2 suaugusiųjų.
5. Pėstieji, einantys neapšviestu kelkraščiu arba važiuojamosios dalies kraštu, tamsoje arba esant blogam matomumui, turi nešti šviečiantį žibintą arba prie drabužių prisisegti šviesą atspindintį daiktą.
6. Į kitą važiuojamosios dalies pusę pėstieji privalo eiti tik pėsčiųjų (taip pat požeminėmis ir esančiomis virš kelio) perėjomis, o kur jų nėra – sankryžose pagal šaligatvių arba kelkraščių liniją. Eidami perėja, pėstieji neturi peržengti jos ribų. Jeigu matomoje zonoje nėra perėjos ar sankryžos, leidžiama eiti per kelią tiesiai, stačiu kampu, į abi puses gerai apžvelgiamose vietose.
7. Vietose, kur eismas reguliuojamas, pėstieji privalo vadovautis šviesoforais su pėsčiųjų atvaizdu, o kai jų nėra – transporto šviesoforų signalais. Reguliuotojo signalų pėstieji privalo paisyti net tuo atveju, jeigu jie prieštarautų šviesoforų signalams. Kitais atvejais pėstiesiems leidžiama įžengti į važiuojamąją dalį tik įsitikinus, kad eiti yra saugu ir kad jie netrukdytų transporto priemonėms.
8. Važiuojamojoje dalyje pėstieji neturi be reikalo užtrukti arba stoviniuoti. Nespėjusieji pereiti turi stovėti saugumo salelėje arba ant paženklintos ar įsivaizduojamos linijos, skiriančios priešingų krypčių transporto srautus. Baigti eiti per kelią galima tik įsitikinus, kad bus saugu. Užsidedus geltonam signalui arba reguliuotojui pakėlus ranką aukšty, pėstieji, kurie yra važiuojamojoje dalyje, privalo baigti eiti per ją ar sustoti saugumo salelėje arba ant paženklintos ar įsivaizduojamos linijos, skiriančios priešingų krypčių transporto srautus.
9. Artėjant transporto priemonei su įjungtu žybciojančiu švyturėliu ir (arba) specialiu garso signalu, pėstieji neturi pradėti eiti per važiuojamąją dalį, o esantys važiuojamojoje dalyje privalo nedelsdami iš jos pasitraukti.
10. Pėstiesiems draudžiama:
 - 10.1. eiti per važiuojamąją dalį ne pėsčiųjų perėjoje, kai yra skiriamoji juosta, taip pat ten, kur yra užtvarai;
 - 10.2. eiti automagistrale (išskyrus pėsčiųjų takus) arba ją pereiti;
 - 10.3. eiti iš už stovinčios transporto priemonės ar kitos vietą apžvelgti trukdančios kliūtis, neįsitikinus, kad nėra artėjančių transporto priemonių;
 - 10.4. pasišalinti iš autoavarijos vietos, kai pėsčiasis yra susijęs su autoavarija.

SAUGAUS ELGESIO GAMTOJE TAISYKLĖS

1. Laužą kurkti tik tam tikslui įrengtose vietose.
2. Nenumesti neužgesinto degtuko.
3. Nelaužyti medžių, neskinti globojamų augalų, neardyti skruzdėlynų, nepažeisti gamtosaugos įstatymų.
4. Palikti poilsiviačių įrangą, kokią radome.
5. Laipiojant ir bėgiojant stengtis nesusižeisti.
6. Gerbti kitų lankytojų poilsį ir neleisti triukšmingos muzikos.
7. Nešiukšlinti – šiukšles surinkti ir mesti į tam skirtas dėžes.
8. Turėti kepures ir kitas apsaugos priemones nuo saulės.
9. Saugotis nuo erkių, uodų ir kitų vabzdžių įgėlimo.
10. Esant sveikatos sutrikimui ar kitam negalavimui, nedelsiant informuoti stovyklos vadovą ar kitą lydinčią asmenį.

SAUGAUS ELGESIO AUTOBUSE TAISYKLĖS

1. Į autobusą įlipti ir išlipti tik jam sustojus.
2. Įlipti kultūringai, nesigrūsti, nesistumdyti.
3. Autobuse visada sėdėti tose pačiose vietose: nevaikščioti, netriukšmauti.
4. Autobusui sustojus, savavališkai nelipti iš jo, o laukti vadovo nurodymų.
5. Autobuse negalima šiukšlinti.
6. Šiukšles dėti į polietileninius maišelius, o išlipant – išmesti į konteinerius.
7. Draudžiama gadinti autobuso įrangą, atidarinėti autobuso duris, langus.
8. Paklusti vairuotojo nurodymams, netrukdyti jam važiuojant.
9. Elgtis mandagiai, kultūringai.
10. Iškilus sveikatos ar negalavimo problemai, nedelsiant informuoti stovyklos vadovą ar kitą lydinčią asmenį.

Turizmo renginių ir pamokų kitoje erdvėje
(už centro ribų) organizavimo tvarkos
3 priedas

**TURISTINIAME RENGINYJE
DALYVAUJANČIŲ VAIKŲ SAUGOS
INSTRUKTAVIMŲ REGISTRAVIMO
ŽURNALAS**

Įsakymo data ir Nr.	Instruktuojančiojo asmens (turistinio renginio vadovo) vardas, pavardė, parašas	Data	Trumpas instruktažo turinys	Mokinio vardas, pavardė, parašas